

בבחינת עבודה זרה (כולל עמדה אתיאטיסטית). וכפי שהערכנו כבר מעל דפים אלה, הקמת המדינה הינה מצווה המעוגנת בדברי ה' ממש 'כי תבא אל הארץ אשר ה' א' נותן לך וירשתה וישבתה בה ואמרת אשימה עלי מלך ככל הגוים אשר סביבתי: שום תשים עליך מלך אשר יבחר ה' א' בו וגו' (דברים יז יד-טו). אם האיש הנבחר למשימה הנשגבה חייב להיות כבחירת ה' א', הוי אומר כי הקמת המדינה ומינוי הנהגה פוליטית צריכים וחייבים להיות על פי רצון ה'. ואין זה אומר אלא דבר אחד: שהקב"ה מעורה בכך תמיד. לכן כל המנסה לנתק בין מדינה ובין הקב"ה נופל באותה טעות נוצרית שהביאה למה שעמנו סבל כל כך ממנו במהלך ההיסטוריה.

לאור זה, גם המפלגות הדתיות שטרקו את הדלת לקונגרס הציוני ולציונות בכלל מפאת ההחלטה הבלתי-נסבלת נפלו בדיוק באותה טעות נוצרית, תרצנה או לא, אף אם לא התכוונו לכך. ואל יאמר לנו איך ניתן לחיות לצד אנשים הרומסים כל ערך מקודש בעינינו, המוחקים היסטוריה ועבר כפי שלא נעשה בשום אומה ולשון? נשיב להם: תרצו או לא תרצו, זו הייתה בדיוק טענתו של יש"ו למול העולם היהודי הרקוב שהתגולל לפניו. לצערנו, רק בורים אינם יודעים ש'אותו האיש' היה מדקדק אישית בקלה כבחמורה בכל דיני התורה, ובכל זאת ראו-נא לאן הגיעה הנצרות אחריו. טריקת הדלת אינה מזור לשום צער ותחבושת לשום פצע עמוק, אלא היא רק בריחה מן התמודדות, בריחה מן המציאות אל עבר המרתפים החשוכים של המנזר הנוצרי. הנצרות קרעה את עמנו, טריקת הדלת בקונגרס הציוני קרעה שוב את עמנו, הפעם בין ציוניים ואנטי-ציוניים, קרע שהתווסף אז לעוד רעה חולה מבית היוצר של ה'אורטודוקסיה הפרנקפורטית' שהחליטה להפריד דתיים מחילוניים, רעה חולה שהנצי"ב מוולוז'ין זצ"ל כינה גם אותה בזמנו 'עבודה זרה', עד שהגיעו לעבודה זרה כפולה ומכופלת.

שום רב אמיתי אינו יכול להבין איך מנהיגים רוחניים יכולים לצעוד בדרך זו המסלקת שכינה מישראל, כידוע לכל בר בי רב דחד יומא. בספרו אורות (אורות התחייה סי' כ) התייחס כבר הרא"ה קוק זצ"ל למחלה נוראה זו והמשילה במילים בוטות 'מחלוקת הדעות ע"ד הדרכת הכלל, אם בזמן הזה, שרבו פריצים נושאי דגל ההפקרות ביד רמה, ראוי להפריד את האומה, שהכשרים נושאי דגל שם ד' לא יהי להם שום יחס עם פורקי-העול הפושעים, או שמא כח השלום הכללי מכריע את הכל, כל עקרה של פלוגתא זו באה מפני השפלות הכללית, שעדיין לא נגמרה הטהרה לגמרי ביסוד האופי של האומה, מצד חיצוניות נפשה, והיא מטהרת והולכת. אלה הכתות יחדו הנן בזה במדרגת שתים נשים זונות שבאו אל שלמה: הדבור הביאו חרב נסיון הוא מחכמת אלקים שבמלכות ישראל: אותה הראויה להדחות, היא הטוענת: גזרנו, ובהתמרמה מבלטת היא את אמתת

שיעור קטן באמונה ובטחון בה' בעקבות 'עמונה'

לאחר הדרמה והאסון שהתרחשו בעמונה, נשמעו ועדיין נשמעים קולות רבים הקוראים, כל אחד בדרכו להתנתקות מן המדינה ומוסדותיה. קולות אלו אינם אחידים, יש הטוענים שעלינו לקחת לנו פסק זמן באידיליה שלנו עם כל הלאומיות, ויש מרחקים לכת יותר וגולשים במוצהר או בשקט זוחל לקראת העולם החרדי או לכל הפחות תפישה חרדית. אפילו פרופ' אומן, פרס הנובל לכלכלה שהביא לקידוש ה' בקנה מידה בין-לאומי, נשמע אומר בתחילת הרצאה אחת – לפי דיווחים עיתונאיים הטעונים תמיד בדיקה – שאנשי סאטמר אולי צדקו ביחס למדינה¹. הנוער מבולבל, והמבוגרים אובדי דרך, נבוכים, ובלב בכוה פנימה כולם שואלים את עצמם: האם אכן טעינו, או הוטעינו על ידי רבנינו ומחנכינו? ומן הצד, העולם החרדי חוכך את ידיו – אני מקווה לא משמחה לאיד – ומתריס נגדנו: 'אמרנו לכם'!

בשעת שחושך זה מכסה ארצנו וערפל נשמות טהורות, אין אנו יכולים לשתוק, ועלינו לדאוג שיזרח ה' ושכבודו עלינו יראה. מחובתנו להביא מרפא, נחמה, ויותר מכל, הכוונה לאובדן דרך זה. לגשת נכונה עלינו לדעת שהבעיה המעסיקה אותנו לא צמחה בדורנו. היא ההמשך הטבעי של אותה החלטה נוראה של הקונגרס הציוני השישי, שקבעה 'שאינן לציונות ולדת קשר ביניהם', החלטה שמרן הרא"ה קוק זצ"ל קראה בזמנו 'חוק עבודה זרה', וכן הוא באמת. ואף אם נתעלם לרגע מהכסילות של אותם נציגים בקונגרס ההוא שהחליטו לאחוז במינוח 'ציון', מינוח הלקוח מספרי נביאי ישראל, אם כן מינוח דתי מובהק שאוב מתוך מעייני הקודש, ולהציגו כמוצר חילוני – אולי זו ההזדמנות להזכיר ששורש המלה 'חילוני' הוא חלול, קרי ריקנות -, נ יאלץ בכל זאת לקבוע נחרצות: אכן מדובר בעבודה זרה ממש! וסימן ברור לדבר: הלא הדת היחידה בתולדות האנושות שהפרידה בין דת ומדינה היא הנצרות, והנצרות היא על פי פסקיהם של כל גדולי ישראל אכן עבודה זרה (ראה הל' ע"ז להרמב"ם פ"ט הל"ד²). ועבור הנפשות הרגישות של דורנו, הסבר יותר פרוזאי: כל ניתוק בין המקור האלהי האמיתי ובין המציאות הוא

¹ . למען ההגינות והצדק צריך להדגיש כי בסוף הרצאה זו קבע שרק הצבור הציוני דתי מסוגל להציל את המצב, וזה נכון, ועליו נאמר עוד מלה בהמשך.

² . בנוסח הבלתי-מצונזר כמובן, ולא בהוצאות הרגילות של הרמב"ם.

ולגבי השאלה המכרסמת בלבבות רבים: האם צדקו רבותינו ואבותינו לשתף פעולה עם הציונות החילונית? לזה נשיב: מעולם לא שיתפנו פעולה עם החילונית שבציונות, אלא רק עם הקודש שבציונות, קרי עם שיבת ציון והשבת מלכות ישראל על ארצו ועל אדמתו, כמתבקש מכל איש ירא שמים לחזק כל יהודי המקיים מצווה אחת, אף אם צדה הוא עובר מאה עבירות. ומעולם לא התייחסנו לציונות כהתגשמות מאוויו של עם ישראל בשלמותם, אלא רק כשלב ראשון בהבאת הגאולה, כראשיתה של אותה גאולה על פי פסיקתו המפורשת של הרמב"ם ויחד אתו של רוב מניין ובניין של גדולי רבותינו, אם תרצו, כחמורו של משיח, אבל חמור **שבלעדיו אין אנו יכולים להגיע לשום מקום כעם**, ואם תרצו דימוי מעודן יותר, כמשיח בן יוסף המסוגל להתמודד רק עם הצד החומרי של הגאולה הישראלית השלמה, אבל שאין ביכולתו להביא הגאולה הרוחנית שהיא הנדבך העליון של גאולתנו.

אדרבא ואדרבא, דווקא משום שהציונות הדתית נפלה קרבן להזדהות יתירה עם מה שהיה הרוחני ביותר בציונות החילונית ומתוך כך זנחה יותר מדאי את הטיפול בעיקר, קרי הבאת העם לידיבוק בתורת ה', טיפוח הזהות היהודית, וטיפוח כל הערכים היהודיים במשפחה, בחברה, בתרבות, במחקר, בהגות, הפיל אותה הקב"ה לקרשים דווקא על ידי מי שגילם בעיניה את הישראלי האמיתי, הציוני האמיתי, אריאל שרון, עד כדי כך שהיה בעיניה כמעט אליל. הוא אכן היה עד לפני כחמש שנים, אחרון הלאומנים בצבור הציוני החילוני, כמעט היחיד שלחם נגד אויבינו בכל אמצעי אפשרי, אלא שנפל שדוד בידי יועצי אחיתופל, שונאי לאומיות ושונאי תורה, מושחתים דרכיהם שנשמותיהן משקפות רק שממה רוחנית, והוא בעקבות השפעתם נעשה מקל רועץ נגד כל האידיאליסטים שהעלו אותו לשמי מרומים. דרך הטרגדיות הלאומיות והאישיות של רבים מדיי בשנים האחרונות אלו, בחר הקב"ה ללמדנו שהציונות הטובה והצרופה ביותר, אף של זו המצביא הגדול ביותר בדורות האחרונים, לא תוכל להחזיק מעמד אם אין מאחוריה תורה ואמונה צרופה. אותו חזון ואותה תחושה שקיננה בלב הציונות הדתית במשך עשרות בשנים, לפיה אפשר להישאר נאמן לערכים יהודיים בלי תורה, הם הם שהפילו אותה קרבן, ועתה נופץ לעיני כל. עליה ועל כולנו להבין שעמנו וערכיו מחזיקים מעמד רק בזכות התורה, משום שעליה הם מושתתים. אם אין באדם תורה, גם אם הוא דוגל בערכים יהודיים – וכאלו ב"ה לא חסרים בימינו – הוא לא יוכל להמשיך לדבוק בהם אם אין סיבתם התורה עצמה והאמונה בה'.

אין זה הזמן לחבור לאלו שבגללם נרמסה הלאומיות היהודית בעבר וגם לעיתים בהווה, אלא זה הזמן לעשות ככל יכולתנו כדי להעניק ללאומיות זו ולמדינתנו שניתנה לנו בחסד עליון בדורנו, את האופי שהיא צריכה

הטינא בלב שהיא חשה בעצמה, שכל ענינה הוא רק *גם לי גם לך לא יהיה, גזורו!*, והאם הרחמניה, אם האמת, אומרת: *תנו לה את הילוד החי, והמת אל תמיתוהו*, ורוה"ק צווחת: *תנו לה את הילוד החי, היא אמו!*. אין קץ לרעות הגשמיות והרוחניות של התפרדות האומה לחלקים, אע"פ שפרוד גמור כהעולה על לב המנתחים באכזריות אי אפשר הוא והיה לא יהיה. זאת היא ממש מחשבה של עבודה זרה כללית, שהננו בטוחים עליה שלא תתקיים, *אשר אתם אומרים: היה נהיה כגוים כמשפחות הארצות לשרת עץ ואבן, חי אני נאם ד' אלקים אם לא ביד חזקה ובזרוע נטויה ובחמה שפוכה אמלוך עליכם!* וככל מחשבה של עבודה זרה היא מחריבה ומדאיבה - אפילו כשלא באה ולא תבא לידי מעשה. יסוד צדקת הצדיקים בכל דור ודור נתמך הוא גם ע"י הרשעים, שעם כל רשעתם כ"ז שהם דבוקים בחפץ לבם לכללות האומה, עליהם נאמר, *ועמך כולם צדיקים*, וחיצוניות הרשעות שלהם מועילה היא לאמץ כחם של צדיקים *כדורדיא לחמרא*, והפרוד המדומה חותר הוא תחת יסוד הקדושה כולה, כמעשה עמלק שזנב את הנחשלים, פליטי הענן, *שלח ידיו בשלומיו, חלל בריתו!*

לכן מחובתנו להזכיר שאלו שמחככים את ידיהם למראה הרס ההתנחליות מחזיקים עד עצם הרגע הזה נציגים באותה ממשלה שהורידה את הגיליוטינה על חלק מהמפעל ההתיישבותי, והיו שותפים להחלטות הממשלה שהחריבה. כך היה כבר בהסכמי אוסלו, וכך היה עוד הרבה לפני כן, כאשר התחברות מוזרה ופסולה זו התגלתה - כפי שהעיד הרב מ"מ כשר זצ"ל - בווינה בשנת התרע"ז, חודש בלבד אחרי השגת הצהרת בלפור, כאשר אבותיהם של שתי קבוצות אלה תכננו להחתיים עצומה המבקשת מאנגליה לבטל הצהרת בלפור, ולולי זעמם של הגאונים רבי יוסף אנגל ורבי מאיר אריק זצ"ל, זממם היה עולה בידם. לכן, כל החובר אליהם מתוך הצער המובן טועה טעות מרה, כי מעניק פרס לחלק מתלייניו, אף אם האחריות אינה נופלת על ההמון שבהם שלא היה שותף בכלל עם החלטות 'נציגיו', אלא היא נופלת רק על מנהיגיו. והאמינו לי, בכותבי דברים אלו אחרי היסוסים רבים אין בכונתי לעורר מדנים אידיאולוגיים ידועים. אנו סובלים דיו משנאה עיוורת ויסרלית בין דתיים כדי שארצה להוסיף שמן על מדורה הבוערת זה כבר למעלה ממאה שנה בנדון, אבל אינני סובל חוסר צדק, עיוותים והטעיות. ולגבי דברי פרו' אומן שאנו מוקירים ומכבדים מאד מבלי להכירו אישית, בטוחים אנחנו - למרות הדיווחים העיתונאיים - שהוא ככל הנראה רק הציג שאלה דידקטית: במצב הנוכחי, האם חסידי סאטמר לא צדקו? אבל אם אכן זו השאלה, נשיב ונזכיר שהראשונים שזרעו פורענות ההסכמים עם אש"ף הם חסידי סאטמר שכרתו ברית אתם כבר בקום המדינה. אז מה להלין על עמי-הארצות, אם המתיימרים להיות בעלי תורה עשו גרוע מהם?!

ללבוש: הזהות היהודית בכל מעשיה ובכל דרכיה. נאמר זאת בסגנון קלאסי יותר: עתה התחילה התקופה המכונה בפי רבותינו תקופת משיח בן דוד, תקופת הגאולה הרוחנית. הכאבים, הסבל, החורבן וההרס, משקפים בדיוק את אותם הסימנים שנתנו לנו רבותינו בסוף מסכת סוטה כדי לתאר את בואה דרך חבלי משיח. אבל נחמה פורתא, הם הן המבשרים את הגאולה השלמה שבע"ה כל צעיר הדור שגילו מסירות נפש עילאית יזכו לראותה, כי הם ראויים לה.

הרב ד"ר אליהו רחמים זייני
ראש ישיבת ההסדר 'אור וישועה' חיפה³

³ . הדברים אינם על דעת המוסד השני בו אני מועסק.